

Dosarul nr. 2rc-28/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. C. Roșca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai)

DECIZIE

26 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Primarului general al municipiului Chișinău împotriva Cooperativei de Construcție a Garajelor nr. 23 cu privire la încasarea datoriei

împotriva încheierii din 3 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea Cooperativei de construcție a garajelor nr. 23 privind scutirea de la plata taxei de stat pentru cererea de apel declarată și nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23 și

împotriva încheierii din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 23 și remisă cu toate documentele anexate

constată:

La 19 decembrie 2017, Primarul general al municipiului Chișinău a depus cerere de chemare în judecată împotriva Cooperativei de construcție a garajelor nr. 23 cu privire la încasarea datoriei.

Întemeindu-și pretențiile în baza dispozițiilor art. 9 Cod civil, art. 33 alin. (1) CPC, Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, reclamantul a solicitat admiterea acțiunii și încasarea din contul Cooperativei de construcție a garajelor nr. 23 în beneficiul Primăriei municipiului Chișinău a sumei în mărime de 665 766 de lei cu titlu de plată pentru terenul arendat.

Prin hotărârea din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost încasată de la Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23 în beneficiul Primăriei municipiului Chișinău suma de 596 417,25 de lei cu titlu de datorie contractuală pentru folosirea terenului.

În rest, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

A fost încasată de la Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23 în beneficiul statului suma de 17 892,51 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat, de a cărei plată, reclamantul a fost scutit.

La 30 mai 2019, Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23 a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, repunerea în termen, casarea integrală a hotărârii contestate, cu trimiterea pricinii spre rejudecare în prima instanță în alt complet de judecată, precum și scutirea de plata taxei de stat la depunerea apelului.

La 2 septembrie 2019, Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23 a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, solicitând admiterea acesteia cu repunerea în termen, casarea integrală a hotărârii contestate, cu trimiterea pricinii spre rejudecare în prima instanță în alt complet de judecată, precum și scutirea de plata taxei de stat la depunerea apelului.

Prin încheierea din 3 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea Cooperativei de construcție a garajelor nr. 23 privind repunerea în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

A fost repusă Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23 în termenul de procedură de declarare a apelului împotriva hotărârii din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

Prin încheierea din 3 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea Cooperativei de construcție a garajelor nr. 23 privind scutirea de la plata taxei de stat pentru cererea de apel declarată.

Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23, fiindu-i comunicat despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 13 419,38 de lei aferentă cererii de apel, acordându-i pentru aceasta un termen de 20 de zile calendaristice, calculat din momentul comunicării încheierii. A fost explicat că în caz dacă nu va lichida neajunsul indicat în termenul acordat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Prin încheierea din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 23 și remisă cu toate documentele anexate.

La 21 decembrie 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23 a declarat recurs împotriva încheierii din 3 octombrie 2019 și încheierii din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierilor instanței de apel, cu soluționare prin decizie a problemei respective.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierile recurate, deoarece instanța de apel, fiind în drept conform art. 85 alin. (4) CPC de a scuti parțial sau integral de plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, neîntemeiat nu a luat în considerație probele anexate la cererea de apel ce confirmă starea financiară precară a Cooperativei de construcție a garajelor nr. 23, nu s-a expus asupra probelor, nu le-a cercetat și analizat obiectiv.

Astfel, instanța de apel a îngădit accesul Cooperativei de construcție a garajelor nr. 23 la justiție prevăzut de art. 5 CPC și a încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6 paragraful 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului.

La 14 ianuarie 2020, Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23 a depus supliment la recursul declarat împotriva încheierii din 3 octombrie 2019 și încheierii din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a încheierilor instanței de apel, cu repunerea în termen a lichidării neajunsurilor cererii de apel și dispunerea punerii pe rol spre examinare a cererii de apel, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

Suplimentar a menționat că prin ordinul bancar de plată din 13 ianuarie 2020, taxa de stat în sumă de 13 419,38 de lei, impusă spre plată prin încheierea din 3 octombrie 2019 a instanței de apel, a fost achitată pentru Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23 de către SRL „Mobicom-Construct”, cu împrumut la înțelegerea părților.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa părților la 2 decembrie 2019, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 113), fiind recepționată de recurentă la 10 decembrie 2019, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 114).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 21 decembrie 2019 în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierilor instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

După cum rezultă din materialele dosarului, la 30 mai 2019, Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23 a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, solicitând admiterea

acestui, repunerea în termen, casarea integrală a hotărârii contestate, cu trimiterea pricinii spre rejudecare în prima instanță în alt complet de judecată, precum și scutirea de plata taxei de stat la depunerea apelului (f. d. 56).

Tot actele cauzei atestă că la 2 septembrie 2019, Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23 a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 15 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Centru, solicitând admiterea acesteia cu repunerea în termen, casarea integrală a hotărârii contestate, cu trimiterea pricinii spre rejudecare în prima instanță în alt complet de judecată, precum și scutirea de plata taxei de stat la depunerea apelului (f. d. 73-75).

Este cert și faptul că prin încheierea din 3 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea Cooperativei de construcție a garajelor nr. 23 privind repunerea în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 15 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Centru.

A fost repusă Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23 în termenul de procedură de declarare a apelului împotriva hotărârii din 15 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Centru (f. d. 98-99).

Prin încheierea din 3 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea Cooperativei de construcție a garajelor nr. 23 privind scutirea de la plata taxei de stat pentru cererea de apel declarată.

Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23, fiindu-i comunicat despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 13 419,38 de lei aferentă cererii de apel, acordându-i pentru aceasta un termen de 20 de zile calendaristice, calculat din momentul comunicării încheierii. A fost explicat că în caz dacă nu va lichida neajunsul indicat în termenul acordat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită (f. d. 100-101).

Însă, în termenul stabilit neajunsul nominalizat, de către Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23 nu a fost înlăturat, respectiv, nefiind prezentată dovada de plată a taxei de stat, în termenul acordat de către instanță.

Ca urmare, prin încheierea din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 23 și remisă cu toate documentele anexate (f. d. 109-111).

În conformitate cu prevederile art. 83 alin. (1) și (2) CPC, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Conform dispozițiilor art. 3 alin. (1) lit. a) și lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, tarifele taxei de stat se stabilesc la următoarele quantumuri pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial, cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document prin care încasarea se produce în mod incontestabil, constituie 3% din valoarea acțiunii sau din suma

încasată, dar nu mai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25000 lei de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50000 lei de la persoanele juridice.

Pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești taxa de stat este de 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată.

În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție mai precizează că, potrivit art. 85 alin. (4) CPC, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Iar articolul 4 alin. (1) din Legea taxei de stat nr.1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, expres prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Așadar, prin prisma acestor prevederi legale, instanța de recurs conchide ca fiind neîntemeiată critica recurentei cu privire la ilegalitatea încheierii din 3 octombrie 2019, prin care a fost respinsă cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, încheierea menționată fiind adoptată în corespundere cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. a), lit. j) din Legea taxei de stat.

În acest sens, instanța de recurs reiterează că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului dreptul la un tribunal nu este unul absolut, putând fi supus unor limitări diverse atât de ordin pecuniar (plata taxei de stat), cât și procedural (autorizație prealabilă).

La caz, se va reține că Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23 în susținerea cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, a motivat starea grea materială prin lipsa mijloacelor bănești în cont, prezentând în acest sens certificatul Agenției Servicii Publice Serviciul cadastral teritorial Chișinău din 12 iulie 2019, certificatul DAF Centru din 19 noiembrie 2015 privind modificarea sau închiderea contului bancar, copia declarației cu privire la impozitul pe venit pe perioada fiscală 2018 (f. d. 76-82).

Instanța de recurs conchide însă că instanța de apel corect a constatat că aceste înscrisuri nu demonstrează cu certitudine starea materială dificilă a Cooperativei de construcție a garajelor nr. 23, drept urmare și imposibilitatea achitării taxei de stat de către aceasta la depunerea apelului.

Or, Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23 nu a justificat cu certitudine imposibilitatea achitării taxei de stat în quantum de 13 419,38 de lei pentru cererea de apel, în situația în care instanței de judecată nu au fost prezentate probe care ar

confirma că cooperativa nu dispune de alte venituri și mijloace bănești, de alte conturi bancare, care ar permite achitarea taxei de stat în suma menționată.

În atare situație, este cert că Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23 nu a demonstrat prin probe pertinente starea materială precară, drept consecință, se constată că instanța de apel, studiind înscrisurile anexate, întemeiat a dispus respingerea cererii cu privire la scutirea de la achitarea taxei de stat depusă de Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23.

Constatările menționate resping argumentul recurenteii invocat în prezenta cerere de recurs în sensul că instanța de apel nu a luat în considerație probele anexate la cererea de apel ce confirmă starea financiară precară a cooperativei, nu s-a expus asupra probelor, nu le-a cercetat și analizat obiectiv.

Asta mai cu seamă că recurenta Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23 totuși a prezentat dovada de plată a taxei de stat, anexând-o la cererea de recurs, fapt care, însă, nu indică și la lichidarea neajunsului cererii de apel, aceasta fiind prezentată după expirarea termenului acordat de instanța de apel.

Distinct de cele evidențiate mai sus, instanța de recurs conchide că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea din 3 octombrie 2019, prin care apelanta Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23 a fost obligată la achitarea taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, este una întemeiată, aceasta fiind compatibilă și cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că dreptul la un tribunal nu este absolut, or acesta poate fi supus unor diverse limitări de ordin pecuniar (plata taxei de stat) sau procedural (autorizație prealabilă).

Cele menționate indică indubitabil că Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23 a ignorat obligativitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în interiorul termenului acordat de instanța de apel, astfel că Curtea de Apel Chișinău întemeiat, având la bază prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, a restituit, prin încheierea din 28 noiembrie 2019, apelul declarat de Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 23.

Ca consecință, respectivele constatări resping și argumentul recurenteii cu privire la ilegalitatea încheierii din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, anularea căreia la fel se solicită prin cererea de recurs.

Față de cele ce preced, se constată netemeinicia cererii de recurs depusă de Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23, fapt ce impune respingerea acesteia și menținerea încheierilor contestate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Cooperativa de construcție a garajelor nr. 23.

Se mențin încheierile din 3 octombrie 2019 și din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Primarului

general al municipiului Chișinău împotriva Cooperativei de Construcție a Garajelor nr. 23 cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu